

2.1 Концептуальні аспекти розвитку будівельної галузі на основі логістичної науки

Реформування (перетворення) економіки України завершується процесами роздержавлення (денаціоналізації) і приватизації, в ході якої зруйнована основа планової адміністративно-командної системи, що діяла в усіх галузях народного господарства.

Роздержавлення (денаціоналізація) - процес зміни державної форми власності на інші форми, перехід від тотальної державної економіки до економіки змішаної, багатоукладної. Переходження державної власності в руки окремих громадян, колективів фізичних і юридичних осіб, а також формування різних форм власності.

Виробничий кластер будівельної галузі, що базувалася на централізованому фінансуванні і забезпеченні матеріально-технічними ресурсами, зазнала кардинальні структурні зміни. Більшість підприємств виробничого кластеру були перетворені в товариства з обмеженою відповідальністю, спільні підприємства і акціонерні товариства. Переважаючою стала приватна форма власності.

Цей процес на рівні підприємств і органів управління галуззю в цілому відбувався асинхронно. На мікрорівні зміни йшли досить швидко, а на макрорівні зі значним відставанням. В результаті розриву господарських зв'язків, відбувається втрата міжсистемних зв'язків, з'являються "нічийні зони", при цьому складаються негативні тенденції в економіці будівельної галузі, а саме спостерігаються скорочення і відсутність:

- об'єму капітальних вкладень;
- точність, вірність, обов'язковість постачання;
- введення потужностей;
- якість постачань - визначається долею замовлень, виконаних без дефектів відповідно до специфікації;
- чисельності працівників;
- об'ємів незавершеного будівництва;
- заборгованості будівельним організаціям;
- гнучкість - готовність підприємства виконати зміни, що вносяться клієнтом;
- інформація - здатність підприємства видавати прошені клієнтом відомості на всіх стадіях
- термінів введення об'єктів в експлуатацію.

Відмова від планової адміністративно-командної системи, а саме планування, організації, управління наявними потужностями і ресурсами, стала однією з причин існуючого критичного стану, виходом з якого є використання нового інструментарію – будівельна логістика, яка заснована на принципах логістики, яка дозволить оживити (активізувати) розвиток виробничого кластеру будівельної галузі в умовах ринкової трансформації.

Для покращення концепції розвитку виробничого кластеру будівельної галузі необхідно впровадити концепцію логістики.

Концепція, як зазначено у словнику іноземних слів, є система поглядів, або інше розуміння явищ, процесів.

Новизна логістики полягає, перш за все, в зміні пріоритетів між різними видами господарської діяльності підприємств виробничого кластеру будівельної галузі на користь посилення значущості управління матеріальними потоками. Лише зараз фахівці усвідомили, яким потенціалом підвищення ефективності володіє раціоналізація поточкових процесів, особливо, на нашу думку, в організації управління будівельними підприємствами та підприємствами будіндустрії.

Принципи логістики:

1. Саморегулювання (збалансованість виробництва).
2. Гнучкість (можливість внесення змін в графік закупівлі матеріалів зміна в термінах постачання).
3. Мінімізація об'ємів запасів.
4. Моделювання руху матеріальних потоків.
5. Управління матеріальними потоками.
6. Надійність в забезпеченні ресурсами.
7. Економічність (скорочення рівня запасів продукції у споживача до 30-45%, підвищення рівня інформаційного обслуговування, транспорт).

Розглянувши принципи логістики можна сформувати систему поглядів на вдосконалення господарської діяльності підприємств виробничого кластеру будівельної галузі шляхом оптимального управління матеріальними потоками що буде відображати будівельна логістика.

Виконавши аналіз праць вітчизняних і зарубіжних вчених і фахівців концепцію логістики можна представити у вигляді таблиці 2.1.

Таблиця 2.1– Концепція логістики

Комплексне управління матеріальними та інформаційними потоками в межах системи.
Розгляд руху матеріальних ресурсів від первинного джерела до кінцевого споживача в якості єдиного матеріального потоку, що передбачає виконання таких процесів, як транспортування, завантаження, розвантаження, переміщення, складування і зберігання матеріалів.
Впровадження організаційно-управлінських механізмів координації дій спеціалістів різних служб, що беруть участь в управлінні матеріальним потоком
Циркуляція матеріальних ресурсів, які супроводжуються інформаційними потоками

Основними складовими концепції логістики є: системний підхід, ухвалення рішень на основі економічних компромісів; облік витрат, підвищення конкурентоспроможності підприємств.

На основі вище викладеного можна представити концепцію логістики в галузі будівництва у вигляді деталізованої схеми (рис. 2.1).

Рисунок 2.1 – Концепція логістики в галузі будівництва

Судячи з поглядів фахівців ключовим в логістиці є поняття матеріальних потоків, що між різними підприємствами або усередині одного підприємства. Матеріальний потік включає операції вантаження, розвантаження, транспортування, комплектацію та інші, а відповідний матеріальному інформаційний потік характеризується операціями збору, обробки і передачі інформації.

Таким чином, ми підтверджуємо, що будівельна логістика, яка базується на основах логістики, є діючим інструментом реалізації стратегії маркетингу будівельної організації. Концепція логістики передбачає обмеження діапазону виробничих витрат і перенесення центра тяжіння управління в сферу економічної діяльності, що регулює виробництво і збут та характеризується наданням послуг, витрати на виконання яких постійно збільшуються.

Завдяки сучасним змінам концепція організації та управління програмами розвитку виробничого кластеру (ПРВК) будівельної галузі передбачає

кардинальне переосмислення теорії і практики управління підприємствами в ринковій трансформації. Удосконалення даної концепції, можна провести за рахунок будівельної логістики, що включає процеси управління логістичними системами в ПРВК будівельної галузі, використовуючи міжсистемні зв'язки, на базі впровадження концептуальних основ логістики. Вирішення даних завдань має сприяти розв'язуванню такої важливої проблеми національної економіки як підвищення результативності роботи суб'єктів господарювання на основі організації та управління ефективним рухом матеріальних потоків-ресурсів та інформаційних потоків, що їх супроводжують, в логістичних системах будівельної логістики з метою розвитку програм виробничого кластеру будівельної галузі (рис. 2.2).

Застосування концепції логістики є одним з основних напрямів діяльності щодо зниження витрат на зведення будівель і споруд. Тому логістична діяльність в будівництві носить інтегрований характер і активно проявляє себе в межах комплексуально-транспортно-складського-виробничого комплексу будівельних ресурсів (БР) все це відповідає задачам будівельної логістики. Основу інтегрованої системи будівельної логістики утворюють такі найважливіші сфери бізнесу як закупівля сировини і матеріалів, потоки матеріалів, транспорт, інформація та інші. Успіх в будівельному бізнесі залежить не тільки від результатів діяльності окремої будівельної організації, але і від її партнерів-постачальників (таблиця 2.2). Однією з особливостей будівельної логістики в будівельному виробництві є спільна діяльність учасників будівельної логістики при просуванні матеріалів і виробів від постачальників на об'єкти будівництва.

Принципова відмінність логістичного підходу до керування матеріальними потоками від традиційного: інтеграція окремих ланок ланцюга руху матеріалів в єдину систему, здатну адекватно реагувати на збурювання зовнішнього середовища. Інтеграція техніки, технології, економіки, методів планування і керування потоками.

Теоретико-методологічні дослідження зарубіжних та вітчизняних фахівців-вчених таких як Івакін Є.К., Жаворонков Є.П., Стаханов В.Н., Денисенка М.П., Сергеева В.І., Тридіда О.М. даної логістичної концепції дозволяє організувати ресурсне забезпечення з мінімальними запасами будівельних ресурсів (БР) незавершеного виробництва і готової будівельної продукції, з використанням коротких будівельних циклів; з невеликими обсягами виробництва готової будівельної продукції і поповнення запасів; з великою кількістю надійних постачальників і перевізників; ефективною інформаційною підтримкою; високою якістю готової будівельної продукції і логістичного сервісу.

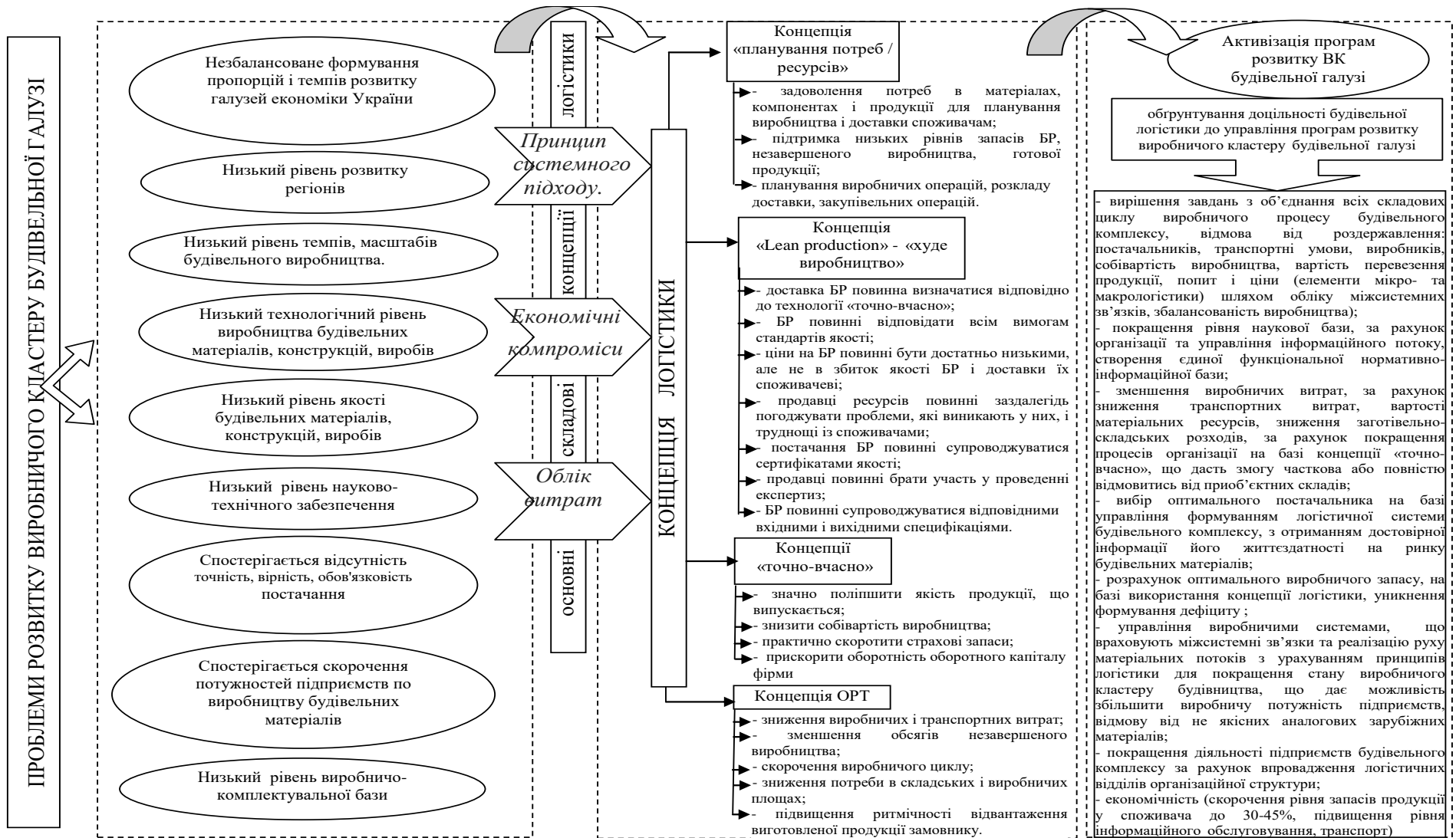

Рисунок. 2.2 – Формулювання концепції розвитку виробничого кластеру будівельної галузі на основі впровадження концепції логістики

Таблиця 2.2 – Логістична концепція спільної діяльності учасників будівельної логістики БЛ

	Параметри	Коротка характеристика	
			1
<p style="text-align: center;">Л О Г І С Т И К И</p> <p style="text-align: center;">Л О Г І С Т И К И</p> <p style="text-align: center;">Л О Г І С Т И К И</p> <p style="text-align: center;">Л О Г І С Т И К И</p> <p style="text-align: center;">Л О Г І С Т И К И</p> <p style="text-align: center;">Л О Г І С Т И К И</p> <p style="text-align: center;">Л О Г І С Т И К И</p> <p style="text-align: center;">Л О Г І С Т И К И</p> <p style="text-align: center;">Л О Г І С Т И К И</p>	Переоцінка потреб	Управління закупівель починається з визначення тих постачальницьких трансакцій, які повинні бути встановлені між відділом закупівель і конкретними споживачами БР .	
	Визначення і оцінка вимог споживачів	Як тільки внутрішньофірмові споживачі і номенклатура БР визначені, повинні бути встановлені вимоги до ваги, розмірів, параметрів постачань, плани і специфікації на кожну позицію номенклатури і певну номенклатурну групу БР. Крім того повинні бути встановлені вимоги користувачів, що визначають сервіс постачань.	
	Принцип системного підходу.	Аналіз поведінки ринку	Джерело БР (постачальник) може функціонувати в різному ринковому середовищі. Знання і аналіз ринку постачальників допомагають інтегрованому виробничого кластеру (ІВК) визначити кількість можливих постачальників, позицію на ринку, професіоналізм і інші чинники, що дозволяють правильно організувати закупівлі.
	Економічні компроміси	Ідентифікація усіх можливих постачальників	Визначення усіх можливих постачальників для певного виду (номенклатури) БР, які можуть задовольнити вимоги користувачів усередині ІВК. Важливим моментом є внесення до цього списку тих фірм-постачальників, послугами яких ІВК раніше не користувався.
		Попередня оцінка усіх можливих джерел	Попередня оцінка можливих джерел БР, що купуються, полягає в порівнянні пропонованої (рекламованої) постачальниками якості БР і сервісу з необхідними внутрішньофірмовими користувачами. Таку оцінку повинні проводити експерти як виробничого, так і логістичного підрозділів.
	Облік витрат	Оцінка постачальників, що залишилися, і остаточний вибір постачальника	Після зменшення кількості можливих постачальників на етапі попереднього відбору ті, що залишилися оцінюються з позицій якнайкращого задоволення потреб ІВК в БР конкретного виду. Для остаточного вибору постачальника використовується, як правило, багатокритеріальна оцінка, що включає такі показники як рівень ціни, надійність постачань, якість супутнього сервісу та ін. Однією з основних вимог до постачальника є відповідність між прийнятою ІВК внутрішньовиробничою логістичною концепцією і системою.
	Підвищення конкурентоспроможності підприємства	Доставка БР і супроводжувачий сервіс	Характеризується низкою «логістичних активностей», пов'язаних з реалізацією процесу постачань конкретної номенклатури БР від постачальника фірми-виробників: оформлення договірних відносин, передача прав власності на БР, процедури замовлень, транспортування, вантажообробка, зберігання, складування і тому подібне. За певних умов займається переглядом організаційної структури власних логістичних каналів просування БР від вибраного постачальника.
		Контроль і оцінка виконання закупівель	Процес доставки завершується вхідним контролем якості БР. Ефективність управління закупівлями оцінюється в результаті безперервного моніторингу і аудиту виконання умов договорів за термінами, цінами, параметрами постачань, якістю БР і сервісу.

Графік постачань за схемою «точно-вчасно», разом з тим, сприяє концентрації основних постачальників БР БЛ. Для БЛ взагалі важлива

невелика кількість постачальників, що відрізняються високим ступенем надійності, а при реалізації концепції ЛІТ («Justin time») «точно-вчасно» постачальники стають по суті партнерами БЛ.

Логістична концепція JUST-IN-TIME /ЛІТ/ (точно в строк) є найбільш поширеною. Її поява відноситься до кінця 50-х років минулого століття. Одна з перших спроб упровадження концепції «Точно в строк» - система КАНБАН.

Застосування даної концепції дозволяє:

- значно поліпшити якість продукції, що випускається;
- знизити собівартість виробництва;
- практично скоротити страхові запаси;
- прискорити оборотність оборотного капіталу фірми

За іншою логістичною концепцією «Requirements / resource planning» - RP («планування потреб / ресурсів») створюються логістичні системи «штотухаючого» типу.

Базовими системами, заснованими на концепції RP у виробництві і постачанні є системи MRP I і MRP II - Materials requirements planning/Manufacturing resource planning: Система планування потреб в матеріалах/Виробниче планування потреб ресурсів), а в розподілі - DRP I і DRP II - Distribution requirements planning/Distribution resource planning: системи планування розподілу продукції і розподілу ресурсів.

Основними цілями MRP є:

- задоволення потреб в матеріалах, компонентах і продукції для планування виробництва і доставки споживачам;
- підтримка низьких рівнів запасів БР, незавершеного виробництва, готової продукції;
- планування виробничих операцій, розкладу доставки, закупівельних операцій.

Система MRP починає свою роботу з визначення, скільки і в який строк необхідно виробити кінцеву продукцію, потім визначається час і необхідна кількість БР для задоволення потреб виробничого процесу.

Концепція OPT – Optimized Production Technology (оптимізовані виробничі технології). Виникла після системи КАНБАН, реалізується на ЕОМ. Розроблена ізраїльськими та американськими фахівцями, тому відома ще як „ізраїльський КАНБАН”. Перші впровадження на практиці – 80-і роки. Розроблена також для тягнучих систем виробництва. Основна відмінність від системи КАНБАН полягає у тому, що OPT дозволяє не реагувати на появу „вузьких” місць в ланцюгу „постачання – виробництво – збут”, і не допускати критичних випадків, пов’язаних з цим ланцюгом.

Під час формування оптимального графіка виробництва БМР використовується критерій забезпеченості замовлень сировиною і матеріалами, ефективності використання ресурсів, мінімуму обігових коштів у запасах і гнучкості виробництва.

Ефект системи OPT: - збільшення виходу готової продукції;

- зниження виробничих і транспортних витрат;

- зменшення обсягів незавершеного виробництва;
- скорочення виробничого циклу;
- зниження потреби в складських і виробничих площах;
- підвищення ритмічності відвантаження виготовленої продукції замовнику.

Концепція «Lean production» - «худе виробництво», макроекономічна концепція - по суті є розвитком підходу «Just in time» і включає системи KANBAN і MRP. Специфіка логістичної концепції «Lean production» полягає в забезпеченні високої якості і невеликих розмірів виробничих партій невисокого рівня запасів, використання висококваліфікованого персоналу, універсального устаткування з гнучкими технічними характеристиками.

Назву «Худе виробництво» вона отримала тому, що при її використанні зменшуються витрати, у порівнянні з масовим виробництвом. Вона поєднує переваги масового (великі обсяги і низька собівартість) і дрібносерійного виробництва (різноманітність типорозмірів продукції і оперативність реакції на вимоги БЛ).

Як і в концепції «точно-вчасно», в «Lean production» одним з основних чинників є взаємовідносини з надійними постачальниками. Кінцевою метою партнерства є встановлення тривалих зв'язків з обмеженою кількістю надійних постачальників кожного виду БР. У концепції «Lean production» постачальники стають безпосередніми учасниками організації виробництва, маркетингової і логістичної діяльності, що забезпечує реалізацію місії БЛ. Такий підхід до постачальників, дійсно, робить їх справжніми партнерами по бізнесу і сприяє перетворенню постачання на логістичну стратегію БЛ. Але при цьому постачальники БР повинні задовольняти наступним вимогам виробників:

- доставка БР повинна визначатися відповідно до технології «точно-вчасно»;
- БР повинні відповідати всім вимогам стандартів якості;
- ціни на БР повинні бути достатньо низькими, але не в збиток якості БР і доставки їх споживачеві;
- продавці ресурсів повинні заздалегідь погоджувати проблеми, які виникають у них, і труднощі із споживачами;
- постачання БР повинні супроводжуватися сертифікатами якості;
- продавці повинні брати участь у проведенні експертиз;
- БР повинні супроводжуватися відповідними вхідними і вихідними специфікаціями.

Названі, а також інші концепції (ROP - rules based reorder; QR - quick response; CR - continuous replenishment; AR - automatic replenishment) і мікрологістичні системи KANBAN, MRP, OPT, а також їх комбінації націлені на синхронізацію програм випуску готової продукції і процедури придбання необхідних БР.

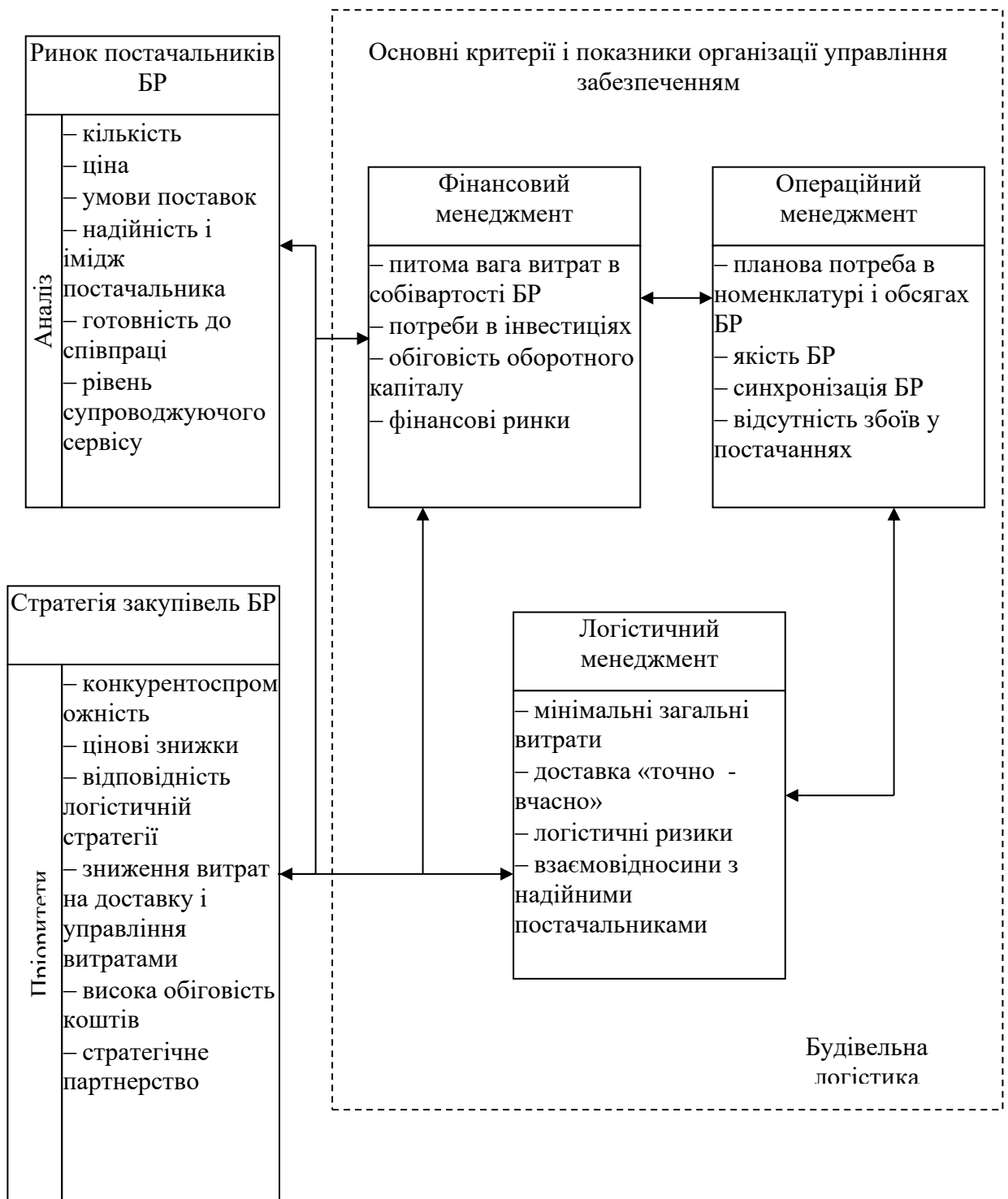

Рисунок 2.3 – Стратегія логістичного менеджмента закупівель будівельних ресурсів для будівельних організацій

Загальна стратегія управління придбанням БР БЛ виходить з необхідності взаємодії фінансового, операційного, логістичного менеджменту на основі критеріїв, що визначають політику БЛ, аналізу ринку постачальників і встановлених тимчасових пріоритетів. До останніх належать: конкурентоспроможність постачальників на ринку ресурсів; можливість надання ними цінкових знижок при тривалому співробітництві;

відповідність постачань логістичній стратегії БЛ; максимальне зниження витрат на доставку і зберігання ресурсів, отриманих від постачальників; можливість тривалого партнерства в бізнесі (рис.2.3).

При виборі постачальників необхідно враховувати:

- доступність продукції – можливість придбання БР впродовж року або терміну дії контракту у будь-який момент;
- конкурентоспроможність продукції, її якість, надійність (безвідмовність, довговічність, зберігаємість, ремонтпридатність); рентабельність, технологічність, матеріаломісткість, дизайн;
- надійність постачальника – при фінансових операціях, розміщенні замовлень, реакцію на спеціальні запити щодо його репутації;
- умови постачань – мінімізація або стабілізація періоду часу від розміщення замовлення до отримання необхідного продукту, можливість мінімізації партій товару, готовність нести відповідальність за постачання, прийнятні витрати і дотримання узгодженого графіка;
- ціну закупівлі, можливі знижки (при оптовій закупівлі, тривалих виробничо-господарських зв'язках), можливість кредиту, терміни платежів;
- віддаленість постачальника і відповідно остаточну ціну продукції з урахуванням транспортної складової.

На підставі вищевикладеного, алгоритм вибору постачальника можна представити у вигляді узагальненої блок-схеми алгоритму вибору постачальника (рис. 2.4).

У разі, відповідності системі встановлених критеріїв декілька постачальників, необхідно здійснювати ранжування, використовуючи безпосередні контакти з представниками постачальників .

Ефективність логістичного управління закупівлею матеріальних ресурсів визначається рівнем використання фінансових, матеріальних і інших видів ресурсів, що вимагає вирішення великої кількості оптимізаційних завдань.

Вирішення таких завдань представляє значну складність, тому на практиці доцільно користуватися певним набором раціональних методів управління обсягами заходів.

Так, одним з типових завдань є визначення обсягами БР і часу їх оплати. Для цього необхідно оцінити транспортні витрати, витрати на утримання запасів, визначитися цінами на ресурси, що закуповуються та з вибором стратегії.

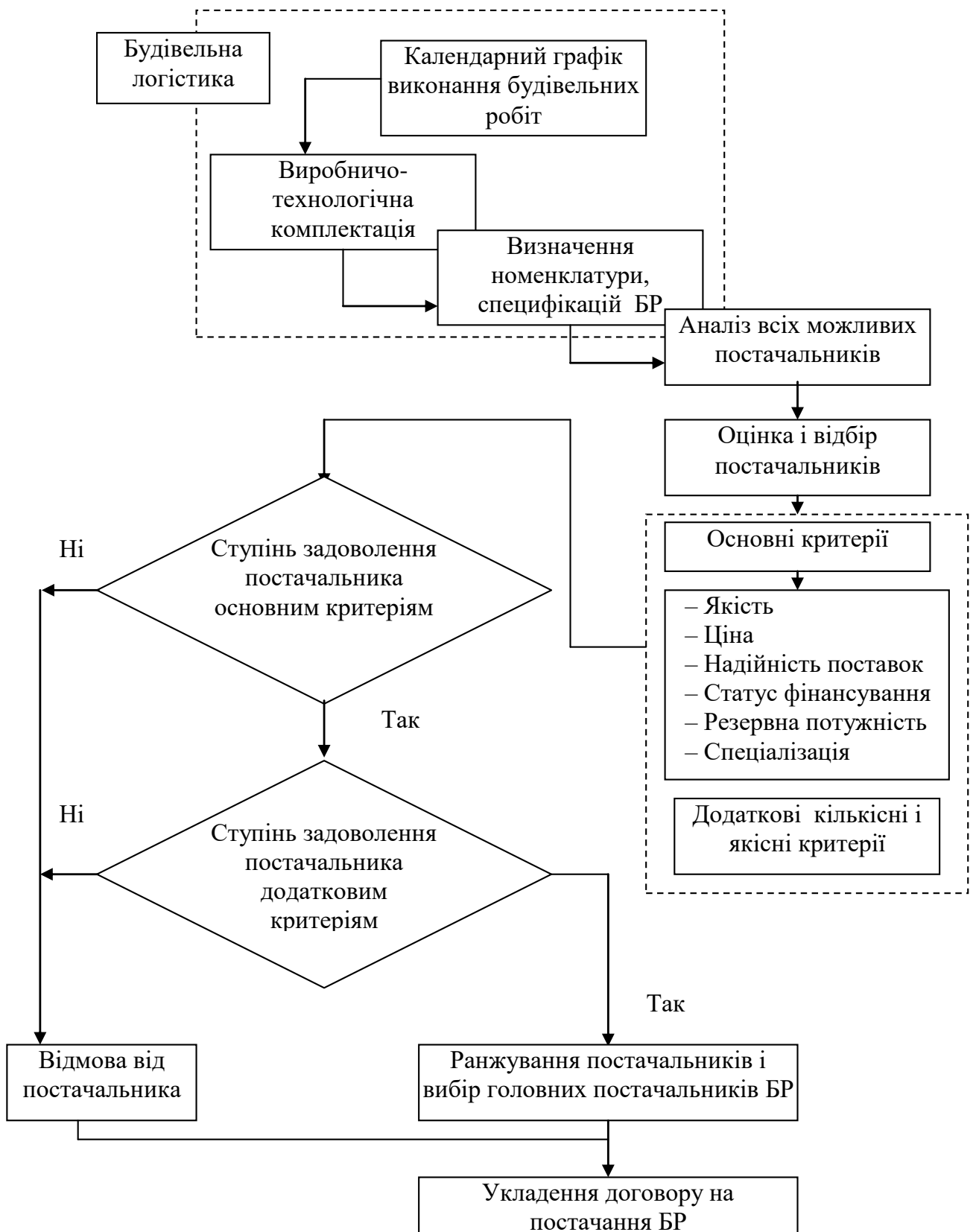

Рисунок 2.4 – Узагальнена схема вибору постачальника БР

2.2 Процес управління виробничим кластером будівельної галузі на засадах будівельної логістики

В працях Стаханова В.Н. «Логістизація всіх стадій життєвого циклу будівельної продукції об'єктивно спрямовує зусилля економістів на формування системи управління логістикою будівельної фірми, тобто до логістичного управління. Логістичне управління можливо визначити як інтеграційний процес, за допомогою якого професійно підготовлені логісти-менеджери формують логістичні системи і управляють ними шляхом формування логістичних цілей і розробки способів їх досягнення. Оскільки логістика будівельної фірми покликана, в першу чергу, забезпечити сполучення інтересів людей – учасників потоків, остільки логістичний менеджмент – це ще і вміння реалізовувати логістичні цілі і завдання, через працю, інтелект, мотиви поведінки людей і організацій».

Вище сказане можна покласти в основу будівельної логістики виробничого кластеру на логістичних засадах, де безперечно виділені безперервні процеси реалізації функцій логістичного управління підприємствами будіндустрії та будівельними організаціями: планування, організація, координація, контроль, мотивація, які тісно взаємопов'язані одна з одною (рис. 2.5).

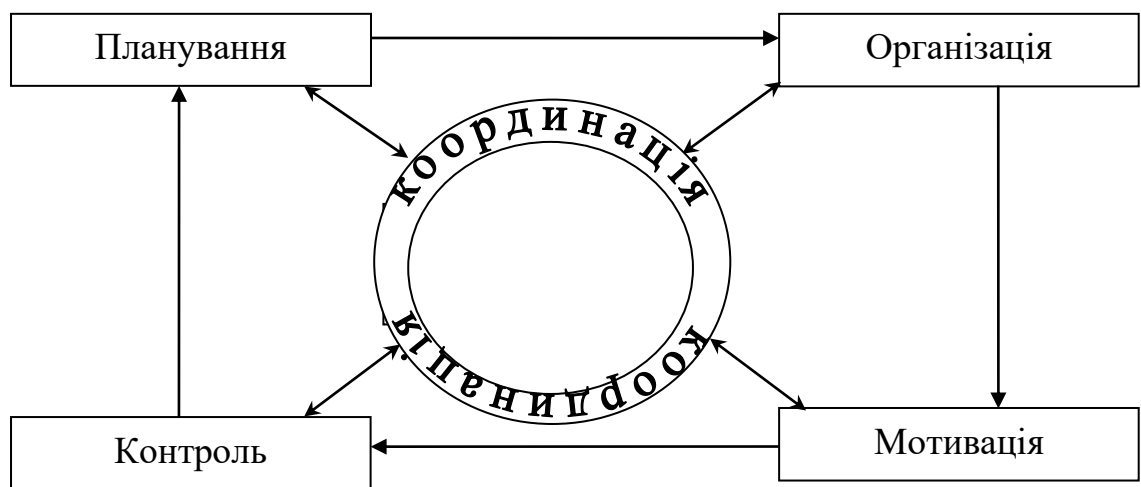

Рисунок 2.5 – Функціональна модель логістичного управління підприємствами виробничого кластеру будівельної галузі

Планування припускає визначення цілей будівельної логістики виробничого кластеру будівельної галузі, формулювання стратегічних і тактичних завдань, розробку прогнозів, перспективних планів, встановлення конкретних завдань структурним підрозділам і виконавцям. Органічною частиною будівельної логістики стає розробка логістичних систем шляхом моделювання відносин між підприємствами-виробниками та будівельними фірмами та техніко-економічного обґрунтування логістичних операцій. При

обмеженості ресурсів в процесі логістичного планування важливо правильно визначити пріоритети будівельної логістики.

В працях Івакіна Є.К. можна відділити необхідне віддзеркалення організації як функція логістичного управління, що поєднує побудову організаційних відносин логістики підприємств і організацію управління логістизацією.

Організаційна структура будівельної логістики виробничого кластеру є взаємопов'язаною системою логістичних структур для виконання оптимального ресурсного забезпечення будівництва. Організація управління будівельною логістикою може будуватися як на базі самостійних функціонально-виробничих підрозділів будівельної логістики, так і шляхом традиційних функцій управління окремого підприємства виробничого кластеру. Вибір форм організації управління будівельною логістикою обумовлений безліччю чинників, серед яких визначальна роль належить ефективності будівельного виробництва.

Логістична мотивація існує на перетині інтересів всіх учасників будівельної логістики виробничого кластеру. Інтереси підприємств-виробників-постачальників є інтегрованими інтересами будівельних організацій-споживачів, які будуються на оптимальному розподілі ефекта будівельної логістики між всіма учасниками логістичних ланцюгів виробничого кластеру.

Логістичний контроль своєю метою ставить кількісну і якісну оцінку логістичних систем будівельної логістики. У загальній системі логістичного управління контроль виступає як елемент зворотного зв'язку, оскільки основними його інструментами є облік, оцінка і аналіз. Ефективно організований контроль має стратегічну спрямованість, орієнтується на кінцеві результати будівельної логістики, здійснюється своєчасно і публічно. Особлива увага звертається на контроль виконання планів, зокрема таких його елементів, як договори постачання, контракти на виробничо-технологічну комплектацію тощо.

Координація будівельної логістики, яку можна розглянути на базі праць Стаханова В.Н. - це центральна функція логістичного управління підприємствами виробничого кластеру будівельної галузі. Її метою є досягнення синхронізації дій всіх учасників виробничого кластеру. Основними інструментами синхронізації є інформаційні потоки, організація яких досліджується в межах інформаційної логістики. За допомогою різних форм зв'язку встановлюється взаємодія між всіма елементами логістичної системи будівельної логістики, здійснюється раціональний рух потоків-ресурсів.

Вивчення логістичного управління стає предметом дослідження будівельної логістики. Де виділені такі основні аспекти, як:

- 1) логістизація потоків підприємств, фірм, організацій (учасників виробничого кластеру будівельної галузі);
- 2) процеси управління інформаційною інфраструктурою;
- 3) консолідація економічних відносин підприємств і галузі.

При цьому слід вважати що, частково, в тій або іншій мірі названі аспекти логістичного управління розглядаються при дослідженні основних функціональних підсистем будівельної логістики виробничого кластеру будівельної галузі.

Організаційна структура управління будівельної логістики можна віддзеркалити у вигляді абстрактно-логічної моделі, яка представлена на рисунку 2.6.

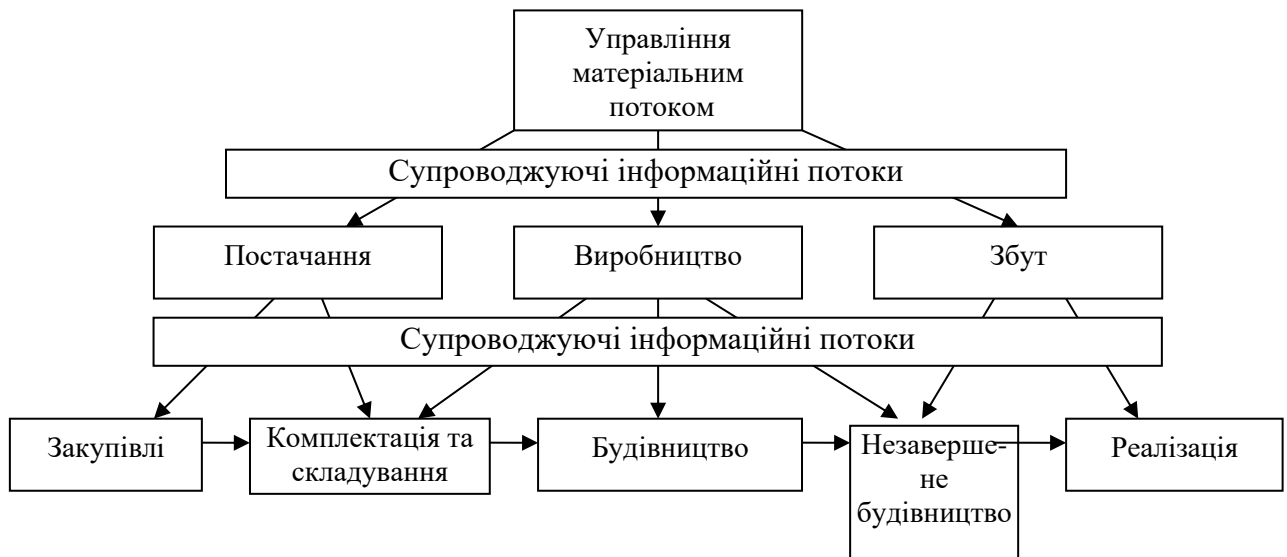

Рисунок 2.6 – Абстрактно-логічна модель організації структури будівельної логістики

Управління потоками всередині будівельної логістики краще розглянути на прикладі одного з основних учасників це будівельна організація, яка є споживачем матеріальних ресурсів - потоків підприємств - виробників.

Делегуючи свої повноваження виконавцям, генеральний директор проводить функціональну диференціацію управління потоками за трьома основними напрямками:

- 1) управління матеріальними потоками;
- 2) управління фінансовими потоками;
- 3) управління потоками трудових ресурсів.

Умовна функціональна відокремленість кожного з названих потоків дозволяє призначати керівників відповідними потоками на посади, наприклад, заступників генерального директора. Що стосується управління фінансовим потоком, то воно, як правило, є прерогативою заступника генерального директора з економічних питань (фінансового директора) або/і головного бухгалтера. Управління потоком трудових ресурсів покладається на заступника генерального директора з кадрових питань і одночасно є функцією всіх керівників виробничих і забезпечуючих підрозділів будівельної фірми.

Логістичний менеджмент – це в першу чергу процес управління трудовими ресурсами будівельної фірми, який іноді називають логістикою трудових потоків або трудовою логістикою». У найзагальнішому вигляді потік трудових ресурсів представлений на рисунку 2.7 наступною моделлю.

Рисунок 2.7 – Принципова модель потоку трудових ресурсів фірми

Планування трудових ресурсів є застосуванням процедур комплектації персоналу фірми на думку Стаханова В.Н. воно повинно включати:

- оцінку трудових ресурсів будівельної фірми за кількістю та за якістю;
- розрахунок майбутніх потреб в кадрах на виконання запланованих обсягів будівельно-монтажних робіт;
- розробку програм забезпечення майбутніх потреб в кадрах з урахуванням постійної актуалізації складу і структури кадрового потенціалу фірми.

Набір кадрів для будівельної фірми, полягає в створенні необхідного резерву кандидатів на всі посади і спеціальності, з якого фірма відбирає найбільш фахових для неї працівників.

Так на погляд Івакіна Є.К. та Стаханова В.Н. «Основним інструментом логістичного управління є інформація, точніше логістичні інформаційні системи, що умовно можна розділити на три групи:

- 1) інформаційні системи для ухвалення довгострокових, стратегічних рішень щодо управління потоками матеріальних, трудових і фінансових ресурсів будівельної фірми;
- 2) інформаційні системи для ухвалення рішень на середньо- і короткострокову перспективу, тобто диспозитивні і диспетчерські

системи;

- 3) інформаційні системи для оперативного управління економічними потоками фірми, тобто виконавські системи.

Стандартні потоки інформації, пов'язані з управлінням потоками матеріальних, трудових і фінансових ресурсів типової будівельної фірми, можуть бути представлені схемою (рис. 2.8). Необхідно відзначити, що блок-схема значно спрощена в порівнянні з реальною господарською практикою. Основними ланками логістичних ланцюгів будівельної фірми є «постачальники, замовники, посередники і інфраструктура». При цьому вважається, що основний матеріальний потік проходить логістичним ланцюгом «постачальники» – «будівельна фірма» – «замовники»; основний фінансовий потік – логістичним ланцюгом «замовники (інвестори)» – «будівельна фірма» – «посередники (переважно банки)»; основний транспортний потік – логістичним ланцюгом «посередники (в основному комерційні посередники, включаючи спеціалізовані організації виробничо-технологічної комплектації)» – «будівельна фірма» – «інфраструктура (переважно транспортні підприємства)».

Абстрагуючись, Стаханов В.Н. відзначає, що матеріальний потік супроводжує наступна інформація:

- замовлення на виконання робіт;
- проектно-кошторисна документація;
- договори підряду;
- маркетингові дослідження ринку будівельної продукції;
- плани закупівель і виробничо-технологічної комплектації;
- оперативно-календарне планування будівельно-монтажних робіт;
- рекламні кампанії та ін.

Фінансові потоки породжують наступну інформацію:

- планові розрахунки потреби у фінансових ресурсах;
- потоки платежів при закупівлях матеріально-технічних ресурсів і реалізації готової будівельної продукції;
- розрахунки з субпідрядниками і найманими робітниками;
- бухгалтерський облік і оцінка фінансових результатів;
- розрахунки з бюджетом і позабюджетними фондами та ін.

Транспортні потоки зазвичай пов'язані з інформацією наступним чином:

- планові розрахунки потреби в транспортних засобах;
- вантажна і транспортна документація;
- облік обсягів вантажної і транспортної роботи;
- оцінка ефективності використання транспортних засобів і ін.

Потоки трудових ресурсів віддзеркалює така інформація:

- планові розрахунки потреби в кадрах;
- планові розрахунки потреб на виконання робіт і заробітну плату;
- програми соціального розвитку трудового колективу;
- умови праці і техніка безпеки і ін.

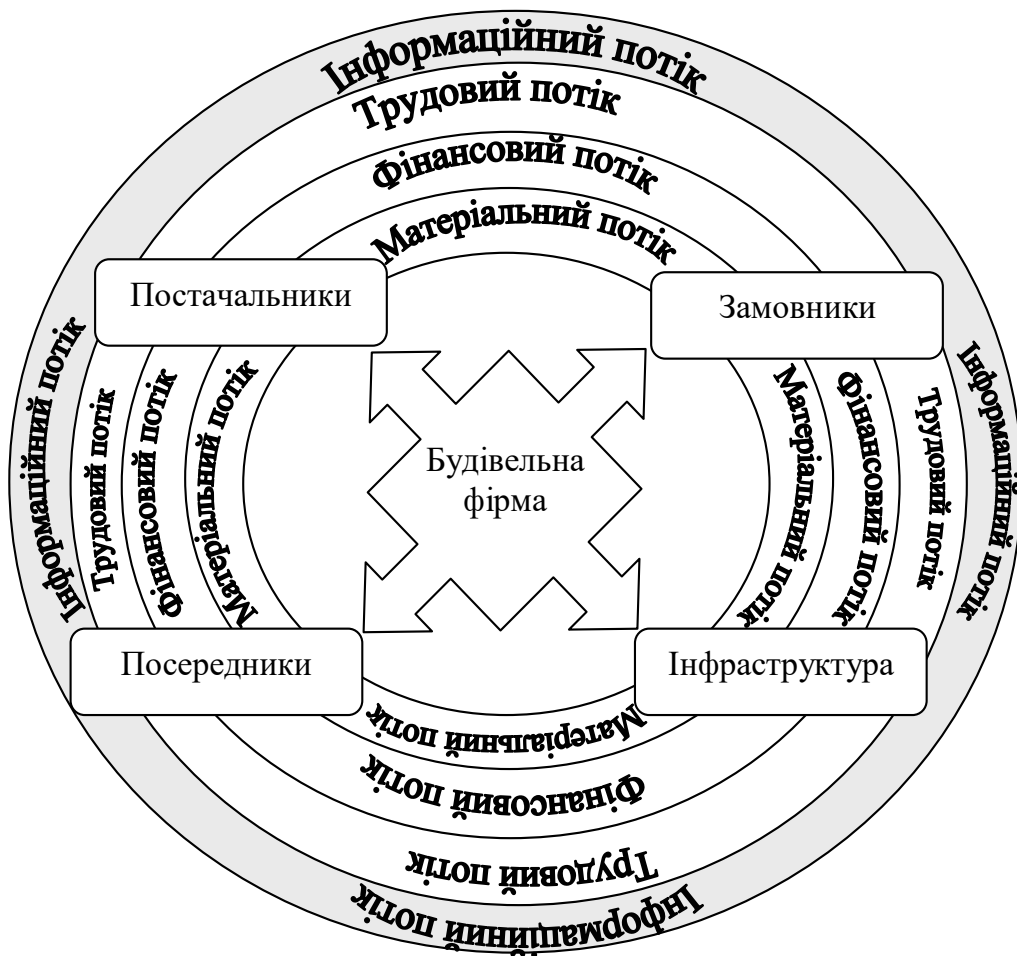

Рисунок 2.8 – Схема логістичної інформаційної системи будівельної логістики (взаємовідносини будівельної фірми з оточенням)

Загальновідомо, що інформація має цінність, якщо вона корисна. Корисна інформація повинна відповідати п'яти критеріям і повинна бути:

- точною;
- своєчасною;
- повною;
- предметною;
- стислою.

Інформаційна логістика за типом логістичної інформації дозволяє розподілити інформаційні системи будівельної фірми на шість загальних класів:

- 1) системи обробки комерційної інформації;
- 2) автоматизовані системи управління виробництвом;
- 3) комп'ютеризовані системи проектування;
- 4) інформаційні системи управління;
- 5) системи підтримки ухвалення рішень;
- 6) адміністративні інформаційні системи.

Інтегрована інформаційна система логістики будівництва може бути розроблена на основі синтезу основних інформаційних систем із створенням

єдиного програмного і технічного забезпечення при наявності стійких і надійних інформаційних каналів (рис 2.9).

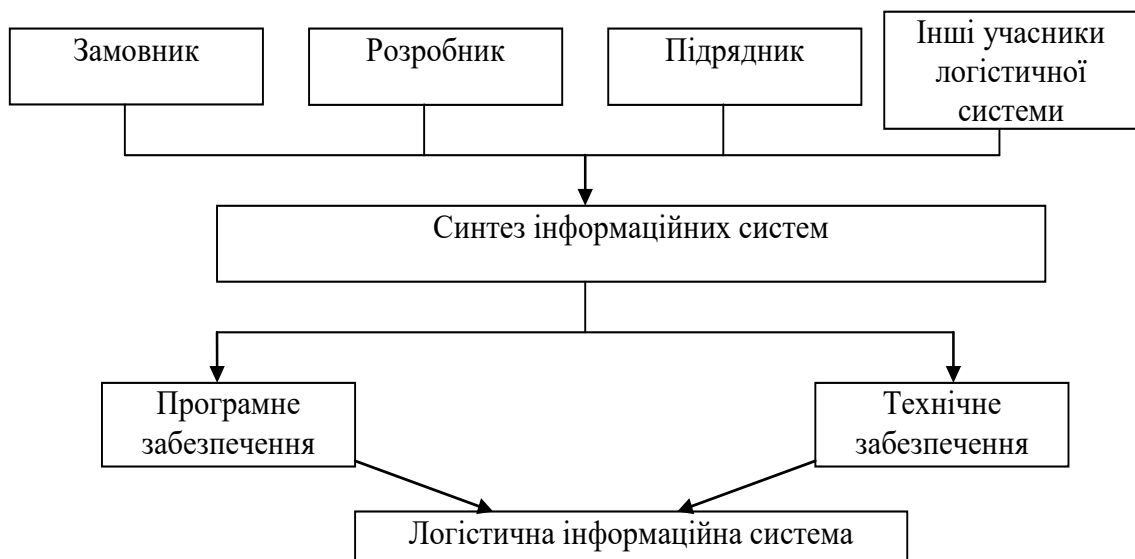

Рисунок 2.9 – Модель формування логістичної інформаційної системи будівельної логістики

Основні учасники логістичної системи будівельної логістики (замовники, розробники проектів, підрядники, включаючи будівельну фірму і ін.) забезпечують поєднання своїх локальних інформаційних систем в загальну інтегральну інформаційну систему. Для цього розробляється єдине програмне забезпечення, досягається узгодженість технічних засобів обробки інформації, створюються канали зв'язку між учасниками. Ініціатива створення інтегрованої інформаційної системи логістики будівництва повинна належати будівельній фірмі – генеральному підрядникові за наявності стійких, довготривалих зв'язків між учасниками. При впровадженні інформаційних технологій можна розраховувати на те, що логістичні інформаційні системи стануть необхідними при будівництві практично будь-якого об'єкта.